

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΖΩΓΡΑΦΟΙ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΥΧΟΙ ΚΑΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ ΠΑΜΠΤΩΧΟΙ

ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΡΟΥΜΠΕΝΣ

τερη συνοικία και ήταν περιζωσμένο από ένα παμιέγιστο κήπο, τον όποιον έστόλιζαν, εκτός των δένδρων και των λουλουδιών, εκατοντάδες αγαλιμάτων, αναγλυφών, δεξαμενών, μαρμαρινών πύλων κλπ. Μόλις ο ξένος έφτανε στην είσοδο του μεγάρου, ένα πλήθος ύπηρετων τσακίζοταν να τον υποδεχθώ. Τον έμαζαν άμεσα σ' ένα τεράστιο σαλόνι, του οποίου η πολυτέλεια και η χλιδή θύμιζε τα παραινθια της Χαλιμάς. Από το σαλόνι αυτό περνούσαν τον ξένο στο εργαστήριο του ζωγράφου: έκει ένας άνδρας ιθαίτης με εδγενικό παρουνιστικό περιερέρο κρατώντας μια μεγάλη παλέττα στο χέρι, αίζοντα, που και που μια πινακιά σ' ένα μισοτελειωμένο πίνακα και συγχρόως, υπαγορεύοντας διάφορες επιστολές στο γραμματέα του. Αυτός ο άνθρωπος ήταν ο πρεσβυτης της Ίνδραντας, Ίσαβέλλας, κυβερνητριας της Φλάνδρας, ο προσωπικός φίλος των βασιλέων της Ίσπανίας και της Ίταλίας.—ήταν με μια λέξη ο Ρούμπενς. Καθώς ο ξένος προχωρεί, ο καλλιτέχνης του εύχεται το «καλως ώρισες», κ' έπειτα έξακολουθεί να ζωγραφίζει, να υπαγορεύει, ενώ συγχρόως συνομιλεί και με τον επισκέπτη του. Τέλος άφηνει σ' ένα τραπέζι την παλέττα του, γιά να δείξει στον ξένο του τις διάφορες συλλογές του. Αδτές βρισκονται κλεισμένες σ' ένα γειτονικό κτίριο στογγυλό, φωτισμένο από το φλό του οπας το Πάνθηον της Ρώμης. Έκει υπάρχουν πολύτιμοι λίθοι, αγαλιματα και άρχαγια άγγεια, τά όποια ο ίδιος ο ζωγράφος συνέλεξε στην Ίταλία. Έκει επίσης βρισκεται και η βιβλιοθήκη του, γεμάτη από σπάνια βιβλία. Μακρότερα, από την άλλη μεριά του κήπου, υπάχρει άλλο άπεράντο εργαστήριο στο όποιο εργάζονται οι μαθηταί του. Παραπέρα εινε οι σταύλα με τό πλήθος των ζώων των οποίων τις κινήσεις ο ζωγράφος σπουδάσει εκ του φυσικού χωρίς να βγαίνει απότό σπίτι του. Μά δεν εινε αυτά όλα. Έκτός άπ' αυτό τό μέγαρο, ο Ρούμπενς έχει κι' άλλα έπτά μέγαρα στην Άμβέρσα, κτιματα στις έσοχες, μεταξυ των

Έο μυθικός πλούτος του Ρούμπενς. Χλιδή, πολυτέλεια, ευμάρεια. Πώς ακορπούσε τά χρήματά του. Ένας κάμπωχος ζωγράφος. Στο άτελιέ του Μυλλέ. Φτώχεια και δυστυχία. Πίνακες που πωλούνται παμφθηνά για να πωληθούν κατέπιν άντι έκτακτουμυριών. Η δυστυχία μεταξύ των θησαυρών. Ζωγράφοι μέτριοι κάμπλουτοι και ζωγράφοι μεγαλοφύεις κάμπωχοι. Μερικαί μυθώδεις τιμαί, κ. λ. π. κ. λ. π

Ο ξένος που περιούσε από την Άμβέρσα κατά τον 17ον αιώνα κ' ο όποιος θα ήθελε να γνωρίσει τής διαφορής προσωπικότητας τής πόλεως αυτής, έπρεπε χωρίς άλλο να εινε έφοδιασμένος με μια συστατική επιστολή γιά τον περίφημο ζωγράφο Πέτρο-Παύλο Ρούμπενς. Τό σπίτι του ζωγράφου βρισκόταν στην άριστοκρατικώ-

όποιον και τον περίφημο μεσαιωνικό πύργο του Στήν, ένα πύργο με χρειαστές γέφυρες, τάρρους και προματώνες, τον όποτον αγοράσε άντι 100.000 φρουινίων. Ο Ρούμπενς έξ άλλου ζούσε τόσο πολυδάπανα, ώστε όταν κάποτε ο δούξ της Μπαργάνς τον έπροσκάλεσε στον πύργο του κατατόμαζε με την πολυάριθμη άκολουθία την όποία έφερνε πίσω του ο ξένος, και φοβούμενος τά έξοδα που θα του στοιχίσει η φιλοξενία αυτή, έστειλεν ένα έκτακτο άγγελιοφόρο γιά να σταματήσει το Ρούμπενς στη μέση του δρόμου και να του προσφέρει ένα δωρο εκάτο πιστολών. Μά ο ζωγράφος άνήθηκε γιά δεχθί το δωρο και άπάντησε ότι έφερνε μαζί του ένα έκτακτομυριο πιστώλες τις όποιες, έσκόλευε να δαπανήσει κατά τή διάρκεια τής φιλοξενίας του στον πύργο του δούκου. Άς μεταφερθώμε τώρα σε μερικων έκατοντάδων λευγών άπόστασι κ' ές τραβήξουμε 200 χρόνια μπροστά. Νά ένα άλλο άτελιέ, μά όχι πιά στην άριστοκρατική συνοικία μιας μεγαλουπόλεως, μά σ' ένα έσορικό κάμπον χωροστί, μπρός σ' ένα δάσος. Τό άτελιέ αυτό εινε ισόγειο και μικρό κ' έτοιμο ο άδιδάχριτοι με την περιέργεια τους ένοχλούν το ζωγράφο που εργάζεται σ' αυτό. Ο ζωγράφος αυτός φοράει τσάκαρα, ένα χωριάτικο κοστούμι και τίποτε δεν προδίδει ότι πιά την πολυτέλεια, άλλ' ουδαι και την στοιχειώδη άνεση. Και όμως ειν' ένας από τους μεγαλειότερους ζωγράφους: εινε ο Μιλλέ αυτός εργασιηρό του, στο Μπαρμπαζόν.

Η ΑΝΑΗΨΙΣ.—Έργον του Μουρίλλο.—Μουσείο Λούβρου). Τά άριστοτεμματα τής τέχνης υπάχρει πάντοτε ο στόχος των διαφόρων πλουσιών έκαστηρών. Κατά τό 1852 πωλήθηκε σέ δημόσιο πλειστηριασμό τό άνωτέρω άριστοτεμματα του Μουρίλλο άντι 586.000 φράγκων.

Άς μεταφερθώμε τώρα σε μερικων έκατοντάδων λευγών άπόστασι κ' ές τραβήξουμε 200 χρόνια μπροστά. Νά ένα άλλο άτελιέ, μά όχι πιά στην άριστοκρατική συνοικία μιας μεγαλουπόλεως, μά σ' ένα έσορικό κάμπον χωροστί, μπρός σ' ένα δάσος. Τό άτελιέ αυτό εινε ισόγειο και μικρό κ' έτοιμο ο άδιδάχριτοι με την περιέργεια τους ένοχλούν το ζωγράφο που εργάζεται σ' αυτό. Ο ζωγράφος αυτός φοράει τσάκαρα, ένα χωριάτικο κοστούμι και τίποτε δεν προδίδει ότι πιά την πολυτέλεια, άλλ' ουδαι και την στοιχειώδη άνεση. Και όμως ειν' ένας από τους μεγαλειότερους ζωγράφους: εινε ο Μιλλέ αυτός εργασιηρό του, στο Μπαρμπαζόν. Ο πίναξ που ζωγραφίζει θα πωληθή για 500.000 φράγκα. Γιά τήν στιγμή όμως ο καλλιτέχνης δέ ζηταί να βγάλη άπ' αυτόν παρά, δτι του χρειάζεται γιά να φάη τό καθημερινό του ψωμί και να πληρώσει μερικα μικρά χρέη του στο μπακάλη του, στο ράφτη του και στον ψωμάτου, γιατί δεκαπέντε χρόνια τώρα ζή μέσα σε μια διαρκή φτώχεια και άθλιότητα. Καθημερινώς βλέπει τους δικαστικούς κλητήρες μπρός στην πόρτα του και έχει διαρκώς μπροστά του τά φαντάσματα τής μίμης του και τής μητέρας του, οι όποιες πέθαναν τής πείνας.

Όστόσο πολλές φορές, στη στιγμή που τά πάντα φανώντουσαν χαμένα, με άνέλπιστη τύχη έσωσε τό δυστυχισμένο καλλιτέχνη.

Κάποτε, μετά την επανάσταση του 1848, καθόταν μέσα στο άτελιέ του χωρίς φωτιά, έχοντας να φάη δυό μέρες όλόκληρες. Έξαφνα η πόρτα άνοιξε και μπήκε μέσα ένας φίλος του ο όποιος του έφερεν μια ένίσχυση από 100 φρ. εκ μέρους τής διευθύνσεως των Καλών Τεχνών. Αυτά τά χρήματα του έξασφάλισαν τό ψωμί και τά έξοδα γιά κάμψους μέρες. Μ' άλλη φορά πάλι τον έσωσε από την πείνα μια μαμμή, τής όποιας είχε ζωγραφίσει την ελπιωραφή του Ιατρού του, πηγαίνοντας του άπροδοκία το άντιμή της από 30 φρ. Πολλές φορές ακόμη τον έσωσαν οι άγνωστοι θαυμασταί του, στέλνοντας του άνονήμως διάφορα χρηματικά ποσά.

Όταν βγαίνει έξω και γυρίζει πάλι στο σπίτι του, έβλεπε μα-

ΟΙ ΠΑΟΥΣΙΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ. ΦΡΑΓΚ ΧΟΛΛ, ΜΕΓ-ΣΣΟΝΙΕ, ΤΖΩΝ ΜΙΑΛΛΑΙ Πλάι στους μεγάλους ζωγράφους οι όποιοι πέθαναν στην άθλιότητα, υπάχρει κ' άλλοι ένδοξοί από την τέχνη, που έζησαν μέσ' στον πλούτον και τή χλιδή. Ο Φράγκ Χόλλ, περίφημος άγγλος πορτραίτιστας, ζωγράφος κάθε κρόνο 30 πορτραίτα που τά πωλούσε πός 2500 φράγκα τό ένα. Ο Μετσονιέ πάλι έπαιονόζεται, ότι πληρώνονταν πός 200 φρ. γιά κάθε τετραγωνικό έκαστοτέμματο που ζωγραφίζει. Τέλος ο άγγλος ζωγράφος Μιλλαι κέρδιζε 500.000 φρ. ετησίως.

ζεμένα μπροστά στην πόρτα του τὰ παιδιά του πού τὸν περίμεναν νὰ τοὺς φέρῃ κανένα γλυκάκι ἢ κανένα παιχνιδάκι. Κι' αὐτὸς γιὰ νὰ τὰ παρηγορήσῃ, ἐπειδὴ εἶχε πάντοτε τὰ χέρια του ἀδειανά, τοὺς ἔλεγε: «Ἄ, παιδιά μου, δὲν μπόρεσα νὰ σᾶς πάρω τίποτε γιατί τὰ μαγαζιά ἦταν κλειστά...» Καὶ ἀρχίζε νὰ τοὺς λέει διάφορα τραγούδια.

Ὡστόσο ὁ Μιλλέ δὲν ἀποτελεῖ ἐξαιρεση μέσα στὴν ἱστορία τῶν ζωγράφων. Καὶ στὴν ἀρχαιότητα ἀκόμη ὁ περίφημος ζωγράφος Πρωτογέννης ὁ Ρόδος, γιὰ νὰ μὴν πεθάνῃ τῆς πείνας, ἀναγκαζόταν γὰ ζωγραφίζῃ καρῆνες, καραβιῶν, ἐλλείπει ἄλλης ἐργασίας. Στὸ 14ον αἰώνα, ὁ μεγαλειότερος Γερμανὸς ζωγράφος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Στέφανος Λόκνερ, τοῦ ὁποῦοι τὰ ἔργα διεκδικοῦν σήμερα μὲ ἐκατομμύρια τὰ ἀγγλικά καὶ τὰ γερμανικά μουσεῖα πᾶνε στὴν ἀδιόληξη μέσα στὸ Δημοτικὸ Νοσοκομεῖο τῆς Κολωνίας. Ἐπίσης ὁ μέγας ζωγράφος Περουγκίνος πέρισε πολλές ἐποχὲς ἀξιοσημειωτῆς φτωχικαί. Ὁ ἀσχηματὸς Ρέμπραντ πᾶνε ἐπίσης τῆς πείνας. Ἐπίσης τὸ ἴδιο συνέβη μὲ τὸ Ρύσντελ καὶ τὸν Κορρέτζιο.

Κοντὰ στοὺς μεγαλοφρεῖς αὐτοὺς ζωγράφους, ἔπηξαν καὶ πολλοὶ ἄλλοι ζωγράφοι μεγάλης ἀξίας, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν μέσα στὴν μεγαλειότερη ἀθλιότητα. Ὁ Λουκάς ντὲ Κλά ἔφαγε, ὁ ὁποῖος μὴ μπορῶντας νὰ ζῆσῃ ἀπὸ τὰ ἔσοδα πού τοῦ ἔβρισαν τὰ ἔργα του, ἀναγκαζόταν νὰ κἀν τὸ μάγειρο! Ὁ Κλαύδιος Ὀντράν, ὁ διδάσκαλος τοῦ Βιττό, ἦταν συγχρόνως ζωγράφος καὶ θυρωρὸς! Ὁ Ἰωάννης ὁ Ὀλλανδοῦς ἐστῆλε τὴ γυναίκα του νὰ πουλᾷ τὰ ἔργα του στὰ διάφορα πανηγύρια τῶν χωριῶν.

Θέλετε τώρα νὰ μάθετε πόσο πουλιόντουσαν τὰ ἔργα τῶν δυστυχισμένων αὐτῶν ζωγράφων, τὴν ἐποχὴ πού ἐκείνοι ζοῦσαν ἀκόμη; Ἀκούστε: Ἡ «Ἀυτοπροσωπογραφία» τοῦ Ρέμπραντ πού βρισκεται σήμερα στὸ Λούβρο, πουλήθηκε στὸ Ἀμστερνταμ ἀντὶ 12 φράγκων, ἡ «Γέννησις» τοῦ ἴδιου πού βρισκεται σήμερα στὸ Ἀνάκτορο τοῦ Μπουάναγκκα πουλήθηκε στὴ Χάγη ἀντὶ 300 φράγκων. Ἐπίσης μία προσωπογραφία ἀνδρὸς τοῦ ἴδιου, ἐκτιμήθηκε στὸ Ἀμστερνταμ μαζί μὲ τὴν κορνίζα τῆς ἀντὶ... 1,50 φράγκων. Ὁ ζωγράφος Γκίντ πάλι πούλοσε τὰ ἔργα του σ' ἓνα ράφτι ἀντὶ 6 σκούδων καὶ τοῦ ἦταν μάλιστα εὐγνώμων γ' αὐτό. Ὁ Γκουάρντι ζωγράφιζε καθὲ πρωὶ ἓνα πίνακα, τὸν ὁποῖο πούλοσε 40 λεπτά—ἀκριβῶς ὅσα τοῦ χρειάζόντουσαν γιὰ νὰ φάῃ! Ὁ Καρράς ἔδωσε τὴν περιήγησιν «Ἀγαστάσι» του γιὰ μιά ὄκα κρασί καὶ μιά ὄκα στάρι! Ὁ Πουσσέν πούλοσε τοὺς πίνακές του πρὸς 7 σκούδα τὸν ἓνα. Ὁ Βαττὸ ἐκέρδιζε μὲ τρεῖς λίβρες τὴ βδομάδα ἐργαζόμενος ἀπ' τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ σ' ἓναν πωλητὴ πινάκων. Ἐδῖνε στὸν κουρεῖα του καθεὶ τὸσο ἀπὸ δύο πίνακές του γιὰ νὰ τοῦ ἀλλάξῃ τὴν περσοῦκα του. Ὁ Ἐνγκρ τέλος θανατῆταν ἀκόμη νέος ζωγράφος στὴ Ρώμη πορτραῖτα τὰ ὁποῖα πούλοσε ἀντὶ 42 φράγκων τὸ ἓνα.

Ὁ Κορρέτζιο ἔδωσε τὸν περίφημον πίνακα του «Ὁ Χριστὸς στὸν Κῆπο τῶν Ἐλαιῶν» γιὰ νὰ ἐμφύλῃ ἓνα χρέος του ἀπὸ 4 σκούδα! Κάποτε πάλι πού κατάρθωσε νὰ κἀν γιὰ ἓναν πίνακα τοῦ ἔζηνα σκούδα, τοῦ ἔδωσαν ὅλο τὸ ποσό σὲ γαζέτα. Βασικὸς καθὼς ἦταν νὰ πᾶν τὰ χρέητα αὐτὰ στὸ σπίτι του, ἔτρεξε στὸ δρόμο

καὶ ἴδρωσε. Μόλις ἔφτασε ἦιτε κρύο νερό, ἀρρώστησε καὶ σὲ λίγες μέρες πᾶνε σὲ ἡλικία σαράντα χρόνων.

Μὰ οἱ καιροὶ ἄλλαξαν. Σήμερα ἂν καὶ δὲν ἴπαρχουν πιά ζωγράφοι τῆς ἀξίας ἐνὸς Ρέμπραντ ἢ ἐνὸς Κορρέτζιο, πολλοὶ καλλιτέχνη ζοῦνε μέσα στὴν πολυτέλεια καὶ τῆς γλῆθῃ καὶ τὸν πλοῦτο. Κατὰ τὸ τελευταῖο τέταρτο τοῦ περασμένου αἰῶνος, ἔζησαν ζωγράφοι οἱ ὁποῖοι κατάρθωσαν νὰ γίνουν τῆς μόδας καὶ ν' ἀποκτήσουν ἐκατομμύρια. Μεταξὺ αὐτῶν εἶνε καὶ ὁ Μείσσονιέ τοῦ ὁποῦοι ὁ πίναξ ὁ τιλοφοροῦτονε. Οἱ Θεωρακοφοροὶ ἀγοράστηκαν τὸ 1878 ἀπὸ τὸ δούκα τῆς Ὁμάλης ἀντὶ 20.000 φράγκων. Ἐπίσης ἄλλοι ἔξη μικροὶ πίνακες τοῦ ἴδιου καλλιτέχνου πουλήθηκαν σὲ τέτοιες ὑψηλές τιμές ὥστε ἠπολογίστηκαν πῶς καθε τετραγωνικὸ ἐκατοστόμετρο τοῦ ἀγοράστηκε ἀντὶ 200 φράγκων, δηλαδὴ ἓνα τετραγωνικὸ μέτρο παντὶ ζωγραφισμένον ἀπὸ τὸ Μείσσονιέ πουλοῦταν πρὸς 2.000.000 φράγκα.

Οἱ πορτραῖτες προπάντων ὀπω; οἱ Μπουτζερῶ, Ντυράν, Μπουνά, Μπενζαμέν, Κονστάν ὑπολογίζετα ὅτι κέρδιζαν ἐκατομμύρια φράγκων τὸν χρόνο. Ὁ Μπενζαμέν-Κονστάν μάλιστα πῆγαινε ταξιδικὰ στὴν Ἀμερική, ὅπου ἔκανε τὰ πορτραῖτα τῶν ἐκατομμυριούχων τοῦ Νέου κόσμου τὰ ὁποῖα πληρώνονταν σὲ μυθώδη ποσά. Ὁ Ὀγγύρος ζωγράφος Μουνκαῦ, ὁ ὁποῖος ἔμενε στὸ Παρίσι, ἀπέκτησε ἐπίσης τεραστίαν περιουσία πουλώντας τοὺς θερηκευτικὸς του πίνακας. Τὸ ἴδιο συνέβη καὶ μὲ τὸ βασιρὸ πορτραῖτα Λεμπλαχ.

Στὴν Ἀγγλία, κατὰ τὰ τελευταία χρόνια τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ζωγράφου συναγωνίζονταν μὲ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ τραπεζίτου. Ὑπολογίζεται ὅτι οἱ μεγάλοι Ἀγγλοὶ ζωγράφοι Μπέρν- Τζὸν καὶ Χερκόμπερ ἐκέρδιζαν ὁ καθένας τοὺς πάνο ἀπὸ 500.000 φράγκα ἑτησίως. Ὡστόσο καὶ αὐτοὺς τοὺς ἔπερασε ὁ συνάδελφός τους Τζὼν Μιλὰλι, ὁ ὁποῖος κέρδιζε πάνο ἀπὸ 20.000 λίρες τὸ χρόνο. Πολλὰ ἀπὸ τὰ ἔργα του πουλήθηκαν 100.000 καὶ 200.000 φράγκα. Ὁ Φράνκ Χόλλ ἐπίσης κατὰ τὰ τελευταία χρόνια τῆς ζωῆς του, συγκέντρωνε μυθώδη ποσά. Σ' ἓνα φίλο του πού εἶχε πᾶει νὰ τὸν δῆ, ἐμπιστεύθηκε ὅτι τὸ χρόνο ἐκείνο εἶχε ζωγραφίσῃ 36 πορτραῖτα, τὰ ὁποῖα ἐπούλησε πρὸς 50.000 φρ. περίπου τὸ ἓνα.

Ἀπὸ ἄλλοι καλλιτέχνη «Ὀρσαντστον κ' Ὁ Τανταμά, σχετικῶς μετρίως ἀξίας, πούλοσαν τοὺς πίνακές του ἀντὶ 200.000 φράγκων. Ἀυτὰ ὅλα ἀποδεικνύουν ὅτι ἀπὸ τὴν μαζονιὴ ἐκείνη ἐποχὴ πού ὁ θευλικὸς ἐκείνος βασιλεὺς τῆς Ἀυδίας ἐπλήρωσε ἓνα πίνακα τοῦ Ἀυλάγκου μὲ τὸ βάρος του εἰς χρυσόν, οἱ ζωγράφοι δὲν εἶδαν καλλιτέχνους καιροὺς ἀπὸ τοὺς σημερινούς. Ὡστόσο, εἶνε ἀλήθεια, ὅτι δὲν κάνουν πιά ἀριστουργήματα σὰν ἐκείνα πού ἔκαναν οἱ Ρέμπραντ, οἱ Κορρέτζιο καὶ οἱ Μιλλέ, οἱ ὁποῖοι πᾶνε θάνατον τῆς πείνας.

Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι ποτὲ ἢ πραγματικὴ ἀξία ἐνὸς ἔργου τέχνης δὲν ἔχει καμιά σχέση μὲ τὴν ἀξία του εἰς χρυσόν. Ἀπόδειξις αὐτοῦ εἶνε ἡ ποικιλία τῶν τιμῶν, στὰς ὁποῖας πουλήθησαν διάφορα ἔργα τέχνης σὲ διάφορες ἐποχῆς. Ἐφαγε ὁ περίφημος πίναξ τοῦ Ρέμπραντ «Ὁ Δαβὶδ πού παίζει τὴν ἄρπα» πουλήθηκε στὴ Χάγη τὸ 1747 ἀντὶ 108 φράγκων καὶ τὸ 1900 ἀντὶ 200.000 φράγκων, δηλαδὴ δύο χιλιάδες φορές περισσότερο.

Ἡ «MANTONA» ΤΟΥ ΡΑΦΑΗΛ
 Ὁ ἀνωτέρω πίναξ εἶν' ἓνα ἀπὸ τ' ἀριστουργήματα τῆς τέχνης πού λήθησαν σὲ τεράστιες τιμές. Τὸ ἀνάσῃς ἡ Ἐθνικὴ πινακοθήκη τοῦ Λονδίνου ἀπὸ τὸν δούκα τοῦ Μαρμποῦγκ ἀντὶ 1.750.000 προπολεμικῶν φράγκων.

Οἱ ΠΤΩΧΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ . ΡΕΜΠΡΑΝΤ, ΜΙΛΛΕ, ΚΟΡΡΕΤΖΙΟ.

Τίποτε δὲν εἶνε πὺ ἀσφαλές ἀπὸ τὴν ἀξία ἐνὸς ἔργου τέχνης. Πόως θὰ πιστεῦσε σήμερα ὅτι ὁ Ρέμπραντ πούλοσε τοὺς πίνακές του πρὸς 1,50 φρ. τὸν ἓνα μὲ τὴν κορνίζα τους, ὅτι ὁ Μιλλέ πούλοσε τὸν περίφημον «Ἐσπεράντο» του, ὁ ὁποῖος πουλήθηκε τελευταία ἀντὶ 1.000.000 φρ., ἀντὶ 1.000 μόνον φρ. καὶ ὅτι ὁ Κορρέτζιο τοῦ ὁποῦοι τὰ ἔργα πουλοῦνται σήμερα ἀντὶ ἐκατομμυρίων φράγκων πᾶνε τῆς πείνας.